

Zborovanje Slovenskega muzejskega društva, ekskurzija 17. 9. 2024

ČASOVNICA:

8.00: pričetek v kavarni Vodovodnega stolpa Brežice
8.00–8.45: kava in rogljički
8.45–9.00: vožnja do Banove domačije v Artičah
9.00–10.30: ogled domačije in razstave, kratek prikaz otrok, pogostitev
10.30–11.00: vožnja do Podbočja
11.00–12.30: ogled Podbočja
12.30–12.50: vožnja do Črneče vasi
12.50–13.40: ogled razstave v Črneči vasi
13.40–15.00: kosilo v Črneči vasi
15.30: odhod

Strokovna ekskurzija »po terenu Posavskega muzeja Brežice« vključuje tri lokacije v treh občinah ter predstavlja sodelovanje muzeja z različnimi skupnostmi na raznovrstne načine.

BANOVA DOMAČIJA ARTIČE (Občina Brežice)

V severnem delu vasi Artiče, na robu hrastovega gozda stoji Banova domačija. Gručasta domačija predstavlja edinstven primer nepremične in premične kulturne dediščine na območju Posavja. Sestavljajo jo lesena, pritlična hiša, pravokotne oblike, gospodarsko poslopje, leseni svinjaki, koruznjak, drvarnica, vinski hram, čebelnjak in zasajen sadovnjak s starimi sortami sadnih dreves. V prvem in drugem prostoru gospodarskega poslopja je kustosinja PMB Stanka Glogovič skupaj s sodelavci pripravila razstavo *Posavje – sadjarski raj*, ki predstavlja sadjarsko dediščino tako vasi kot regije. Predmete, ki so jih zbirali več desetletij je kontekstualizirala ter vzpostavila odlično sodelovanje z nosilci dediščine.

V letu 2023 je Posavski muzej Brežice skupaj s partnerji izvedel tudi LAS projekt »Banova domačija – okusimo dediščino«, ki je temeljil na revitalizaciji dediščine, v tem primeru Banove domačije. Muzej tesno sodeluje tudi z Osnovno šolo Artiče ter Kulturnim društvom Oton Župančič Artiče, predvsem v ustvarjanju raznih delavnic in prikazov po principu LARP.

PODBOČJE (Občina Krško)

Podbočje, vas z več kot 300 prebivalci, leži ob vznožju hriba Bočje. Prva pisna omemba datira v leto 1249, ko je kot soustanovitelj kostanjeviškega samostana podpisan Tomaž od Sv. Križa (danes Podbočje).

Krževci/Podbočjani so prijazni in gostoljubni ljudje, ki s ponosom pokažejo: cerkev sv. Križa iz leta 1907, ki je največja v novomeški škofiji, repliko edinstvenega romanskega leva, ki krasi osrednji trg v vasi in je bil najden pod hribom Stari grad, 147 let staro vaško lipo, ki je v letu 2011 priznana kot drevesna naravna vrednota, gasilski dom iz leta 1908 s fresko sv. Florjana avtorja Mikija Mustra, kamniti most iz časa Ilirskih provinc (tehniški spomenik) ter Osnovno šolo Podbočje, ki je bila v letu 2011 nagrajena kot tretja najlepše urejena osnovna šola v državi. Ravno v šoli je postavljena stalna razstava Pod Bočjem smo doma, ki jo je pripravil PMB.

Vas krasi 11 novih mostov nad hudourniškim potokom Sušica, krajani pa so nove pridobitve leta 2009 ozaljšali z več kot 50 cvetočimi koriti – »promenado« ob potoku.

Sodelovanje s TD Podbočje in KD Stane Kerin Podbočje predstavlja dobro prakso na različnih področjih, med uspešna sodelovanja pa štejemo »Podboški cegu«, večkrat nagrajeni spominek, ustvarjen leta 2021 (Slovenija evropska gastronomska regija), ki je bil izbran med 10 najboljših evropskih gastronomskih spominkov v letu 2021. Na voljo je tudi v PMB muzejski trgovini.

ČRNEČA VAS (Občina Kostanjevica na Krki)

Črneča vas, strnjeno gorjansko naselje s 120 prebivalci na sedlu med grebenoma Gorjancev in svetega Mohorja v občini Kostanjevica na Krki, je prepoznavna po nekdanjem obmejnem stražnem stolpu z zvonom iz časa turških vpadov, ki stoji na majhni vzpetini. V vasi, ki so jo med 2. svetovno vojno bombardirala italijanska letala, se nahaja tudi nekdanja podružnična osnovna šola, ki so jo otroci obiskovali do leta 1972, in je bila leta 2022 v celoti obnovljena. Stavba nekdanje šole je bila obnovljena z velikim trudom vaške skupnosti, ki je v vasi zelo dejavna ter se zaveda pomena kulturne dediščine in jo zavestno in vestno ohranja tudi za prihodnje generacije.

Regionalnost, vključenost različnih ciljnih skupin, povezovanje znotraj občin, ki jih muzej pokriva, je tudi strateški cilj in poslanstvo Posavskega muzeja Brežice. Tako si bomo v prostorih prenovljene stavbe nekdanje šole ogledali razstavo Spomini na osnovno šolo Črneča vas (1892–1971), ki nas popelje skozi čas delovanja šole, in je bila odprta ob otvoritvi prenovljene stavbe nekdanje šole, 15. oktobra 2022. Razstavo je pripravil Posavski muzej Brežice skupaj z Janezom Zakškom, upokojenim učiteljem geografije in zgodovine na Osnovni šoli Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki in v sodelovanju z Občino Kostanjevica na Krki. Ogledali si bomo tudi skupnostno zbirko, ki jo v sodelovanju z vaško skupnostjo kot večletni projekt izvaja Posavski muzej Brežice.

Občina Kostanjevica na Krki z vaško skupnostjo Črneča vas je ravno zaradi tega projekta tudi prejemnica Valvasorjevega častnega priznanja SMD za leto 2023.